

**STOPA
HADA**

Filip Kůrka Matouš Háša

KURÁTOR: PETR VAŇOUS

Výstavní projekt Stopa hada sleduje odvrácenou stranu zkušenosti. Zpřítomňuje stíny, které zákonitě vrhá lidské poznání. Jsou to „okamžiky nutnosti“, kterými na své „cestě“ prochází lidské vědomí, aby korigovalo předsudky a omyly, jež nejprve bezprostředně, často naivně, považuje za pravdu, poté reviduje jako „možnost pravdy“ (jednu z možností) a nakonec kriticky přehodnocuje na základě ověřování v praxi. Nebo do těchto předsudků a omylů znovu padá a noří se hlouběji do jejich významové substance, aby zmapovalo tento emocionálně zneklidňující terén, což ale pro jednatele (zvláště mladého umělce) nebývá vždy bezpečné.

Pohybujeme se tu v jakési „ztemnělé krajině“, v níž se ztrácejí a znovu vynořují základní orientační principy. Polarity, zdánlivě jasné, proměňují tvář. Hrají si s námi. Často kruté. Vtahují nás, či dokonce svádějí, do nejistoty, která je zpočátku lákavá ale v důsledku nesnesitelná. Podstatným aspektem tohoto „potemnění“ je podprahová přítomnost mýtu v jeho historických a významových proměnách. Mýtus je tu vnímán jako prostupný obrys tradice, která se vždy vynoří v okamžiku krize. Prostupný proto, že do něho lze z přítomnosti nově vstupovat. Zatímco je „obrys mýtu“ zachován, důraz je kladen na deklaraci jeho vnitřní proměny. Na aktualizaci, která referuje o současné přítomnosti ve světě stínu.

A zatímco princip temna je v mýtu zobecněn (např. peklo), současnost, stejně jako kterýkoliv historický čas minulosti, do něho vsazuje stále nové a nové „květy zla“, které je ale nutné vnímat jako nedílnou součást široce založeného trans-generačního ontologického pohybu, čili pohybu samotného bytí a jeho reflektivního vědomí. Přičemž základním úsilím tohoto pohybu je osvojit si nějakým dostupným způsobem odvrácenou stranu světa, nepodlehnout jeho svodům, nezabloudit v jeho falešně nastavené fenomenologii a zůstat ve svém novém prozření konzistentní a morálně posílen. Teprve potom totiž také umělecké dílo může

působit svou komplexností a vyvarovat se jednostrannosti a jednorozměrnosti (včetně oné tzv. programově revoluční), neboť do sebe integruje a v sobě přirozeně sjednocuje rozporné, kritické a protikladné, jak o celém problému uvažoval např. Thomas Mann.

Výstava Stopa hada propojuje dva autorové světy mladých umělců. Výrazový svět malířství a sochařství. Zatímco pro malíře Filipa Kůrku je směřodátná tematizace „cesty“, ve smyslu teologicky podbarveného a sebezpytujícího poutnictví, pro sochaře Matouše Hášu jsou to impulzy a prvky aktivismu, které ovlivňují jeho vztah ke klasické figurální soše a její aktualizaci. Současný generační pocit, který je tu v obou případech jasně deklarován, vychází z individuálního přístupu k uměleckému výrazu. Ten je nacházen nikoliv v principech a svodech technologického vývoje a v osvojení jeho oslnivých produktů, nýbrž v práci s určitým druhem nadčasové senzitivity. Nadčasové v tom smyslu, že se tato senzitivita nezříká minulých zkušeností, které jsou uloženy v dílech umění (literatuře, výtvarném umění). Nejedná se tu však o tzv. „inspiraci“ minulostí, respektive jejím povrchem, nýbrž o vědomí určitých principů, které se ve formách minulosti symbolicky ukládají a které nelze redukovat a jednou provždy přemazat žádným kolektivně nastaveným mechanismem či jeho teoretickými deriváty (ideologie).

Matouš Háša

Mladý sochař Matouš Háša zakládá svůj výraz na kontrastu mezi tradičním a současným: „Pozoruji jistý dualismus způsobený mou inklinací ke klasické formě, která je instinktivní a způsobuje jisté zaujetí realistickou formou v kontrastu s racionálním přístupem a potřebou se k něčemu vědomě vyjádřit. Snažím se o syntézu vědomých a nevědomých postupů.“ Pracuje, klasicky. Sochy modeluje jak podle živého modelu, tak za pomoci fotografických předloh, vždy však zachovává jejich proporcí a kánon. Podstatou je autorova nutková potřeba určitého aktivismu. Ten je čitelný už v záměrné ignoraci modernismu s jeho „totalitou formy“ ve vazbě na sociální experiment, které společně přetvořily sochařské tvarosloví v nové evoluční formy (avantgarda). U Háši jako kdyby tato vývojová fáze umění vůbec neproběhla. Svá témata, kterými zpravidla reaguje na lokální a globální společenské a politické jevy, staví na „pozměněném chování“ staré, dobře známé a prověřené figury (antika, renesance, manýrismus). Propůjčuje jí nová gesta a vkládá jí do rukou nové atributy. Tato dekontextualizace stojí za přesvědčivou rozporností, s níž uchopuje nejasnou současnost v jejím zkušenostním i mediálním pohybu. Právě rozdíl mezi zkušeností autentickou a její účelovou interpretací (mediální stínování), je tím, co obohacuje výrazové možnosti současné sochy. Gesto protestu je vždy navýsost konkrétní. Demonstruje určitou konkrétní emoci vycházející zpravidla z vnějšího podráždění - šoku. Práce s šokem dobře funguje ve spojení s tradičním výrazovým aparátem figurální sochy. Vede k inverzitě symbolů a k obnažení vnitřního modelu autora. Rub sochy se dostává na její povrch, čímž je dosahováno různých účinků, např. fyzické bolesti, úzkosti, pocitu ztráty, ohrožení, paniky, rozhodnutí apod. Vztahová či kontrastní nepatřičnost tu často revoltuje i jinak. Prostřednictvím

sarkasmu a ironie. Zároveň jakoby autor do jisté míry kriticky přiznával i stinnou stránku aktivismu, za kterou může stát například sklon k narcismu či exhibicionismu. Utrpení jedince je tu často na hraně sebe-pozornosti a mesiášského komplexu. Sochařský aktivismus Matouše Háši inspirovaný pobytem v Londýně dostává jakýsi rozporný heideggerovsko-marcuseovský háv. Autor uchovává a aktualizuje sféry vnímání, které prověřila tradice a zároveň projevuje ostrý nesouhlas s redukcí a popíráním této tradice ze strany nových technologií, sociální a politické instrumentalizace. Vysílá svým dílem jasný signál, že temnota, násilí a krutost se mohou skrývat i v konstruování tzv. pokroku, pokud tento „pokrok“ nebude neustále kriticky sledován ve vztahu ke konkrétnímu jedinci, k jeho potřebám a proměnám. A to je do jisté míry určitě také úloha současného vizuálního umění.

Filip Kúrka

Malíř Filip Kúrka se ve své poslední práci odklání od naturalistického popisu předmětného světa se všemi iritačními momenty, které se vázaly především na inscenace významově posunutých erotických a pornografických scén (především diplomová práce). Ostré a skandální obrysy stínu a s nimi i pomyslné „stopy hada“ se vytrácejí. Totalitu obrazového popisu, která šokuje povrchem věčnosti (potažmo tělesnosti), střídá úsilí o podchycení vnitřní proměny, jež se v autorovi, uvnitř, uskutečňuje jako živelný, dynamický, dosud neukončený proces. Role hada se transformuje. Vzniká intuitivně volený obrazový soubor skládaný z milníků, rozcestníků a mement, jež odkazují ke stinným zkušenostem, které mají být vyplaveny napovrch, sdíleny a tím neutralizovány. Odtud emancipace od popisnosti a přesun k uvolněné imaginaci a symbolické naraci. Současnost ve své věčné podobě mizí a transformuje se v mýtus (bezčasí). Principy jeho rozehrávání kladou důraz, stejně jako u Háši, na intenzitu konkrétního osobního pocitu. Aby mohl být tento pocit věrohodně popsán a uvolněn pro vnější čtení, volí Kúrka malířskou strategii jakési synkretické fantazy-formy, v níž se autorsky volně pohybuje napříč tradicí, jejími symboly, postavami, tezemi apod. Emancipace od detailního popisu uvolnila autorovi především prostor pro vlastní „pohyb médiem“. Umožnila mu vstup do emoce na základě psychoanalytické situace, která promlouvá skrze konfigurace použitých archetypů a jejich expresivních barevných režii. Zatímco některé z nich jsou voleny vědomě, jiné vplouvají do obrazů podprahově, čímž opět zcelují dílo v jeho komplexní rovině na způsob rozporného meta-vyprávění: „Z umění se podle mě vytratil duch, emoce a individuální prvky, což jsou podle mého názoru ty nejsilnější atributy jakéhokoliv umění, proto jsem se rozhodl na tomto stavět. Jsem zastávce

toho, že u největších děl byla vždy přítomna nějaká víra, víra v Boha, víra v poselství, tedy víra v sebe samotného (v tomto kontextu rád zmiňuji Eycka, pro kterého nejdůležitějším divákem byl Bůh, a proto mu psal texty v obrazech vzhůru nohama, aby si je Bůh lépe přečetl).“ Obrazy jsou zpravidla temné. Často odkazují k náboženským či společenským rituálům. K něčemu, co metodicky usazuje a pročištuje cyklicky se vracející konflikty a konfliktní situace. Cesta na způsob poutnictví je pro autora především snahou vymanit se z komfortní nivelizace současnosti (stádovost). Individuální pocit umělce tu nesouzní s principy kolektivně vnímaného, diskutovaného a řízeného světa. Naopak. Klade důraz na vlastní cestu, byť by byla trnitější a nejistější. Sám přiznává, že putování „lesem symbolů a nápovědí“ je především osobním (danteovským) vyznáním a otevřeným přiznáním se k chybám a omylům, které člověk na cestě k opravdovému poznání, pokud se tak rozhodne, musí překonat.

Stíny metaforicky zastoupené hadí stopou zde zpětně vrhají kritický pohled na současnost. A je to zdvojený pohled dvou představitelů nejmladší umělecké generace, která prvně bilancuje a integruje do své tvorby první zkušenosti s odvrácenou stranou lidské společnosti s plným vědomím toho, že žádnou z varovných emocí, která uvnitř těla ohlašuje a probouzí nutnost ontologického pohybu, nelze předem ani posléze redukovat na cosi kolektivního, nadosobního či neosobního. V tomto směru neexistuje univerzální návod, jak se ve světě chovat dobře. Respektive, neexistuje pro toho, kdo v nic nevěří. Tvorba dialekticky sjednocuje víru a skepsi, aby mohla postihnout mimo jiné i to, co stojí mimo ni samotnou a co svádí k nečinnosti. Konfrontace se stíny zkušenosti se v díle projevují jako jejich otisky. Jako STOPY HADA.

Petr Vaňous, Praha, květen 2020

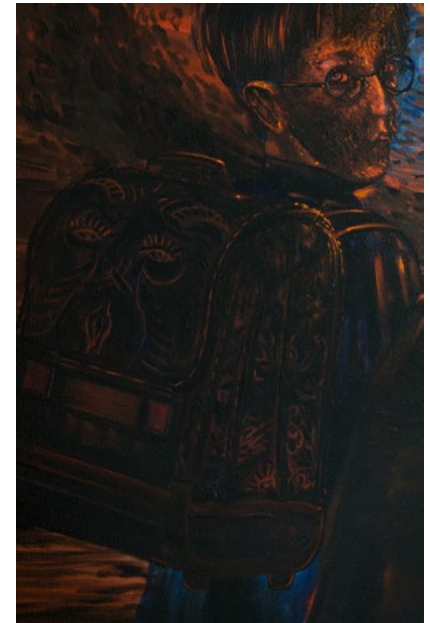
**Filip
Kůrka**

Cesta na způsob poutnictví je pro autora především snahou vymanit se z komfortní nivelizace současnosti (stádovost). Individuální pocit umělce tu nesouzní s principy kolektivně vnímaného, diskutovaného a řízeného světa. Naopak. Klade důraz na vlastní cestu, byť by byla trnitější a nejistější.

Filip Kúrka 2020
Please God no more Kentaurine!
olej na plátně 200 x 180 cm

 Filip Kúrka 2019
Me and my personal Vergillius
olej na plátně 120 x 80 cm

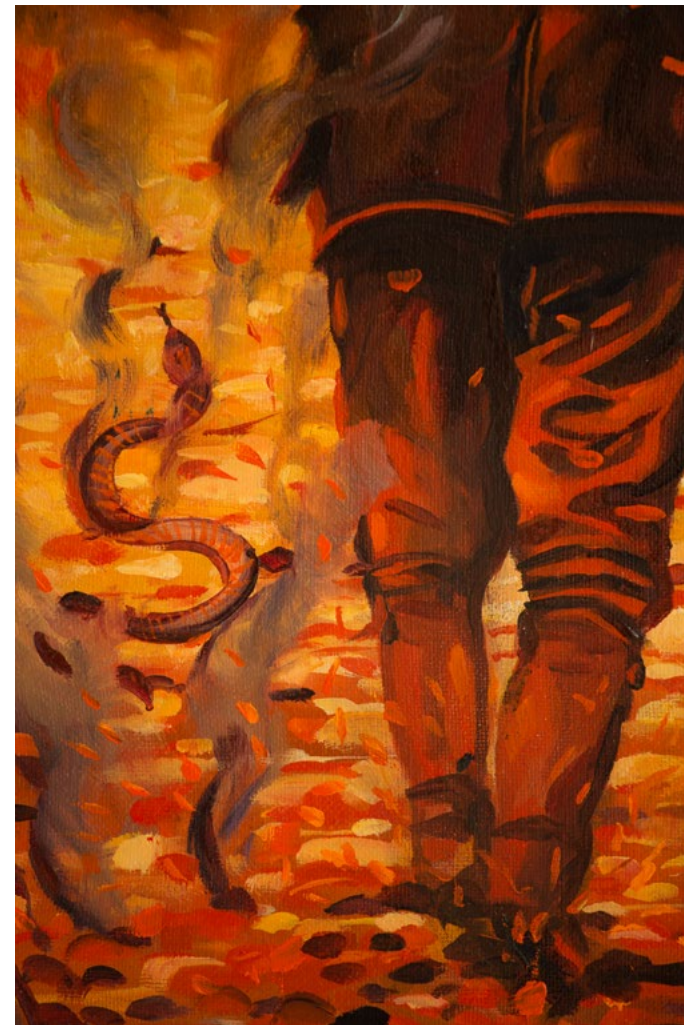

„Z umění se podle mě vytratil duch,
emoce a individuální prvky, což jsou
podle mého názoru ty nejsilnější atributy
jakéhokoliv umění, proto jsem se rozhodl
na tomto stavět. Jsem zastánce toho, že u
největších děl byla vždy přítomna nějaká
víra, víra v Boha, víra v poselství, tedy
víra v sebe samotného.“

Filip Kúrka
Please God forgive him and take him there
olej na plátně

2020
120 x 80 cm

 Filip Kúrka 2020
Hunt on the snake trail
olej na plátně 50 x 30 cm

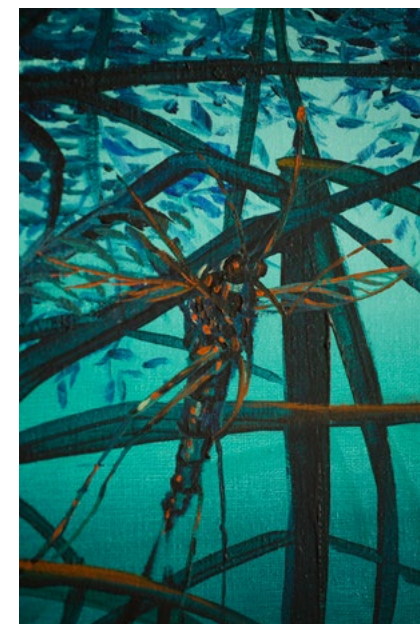
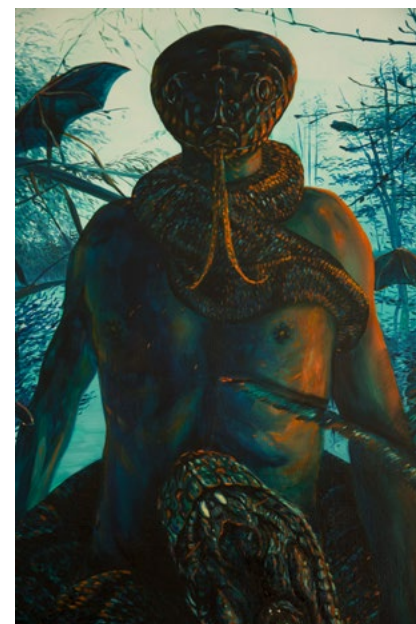
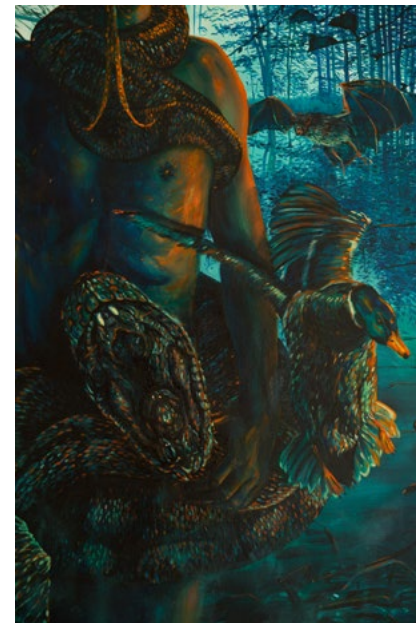
Totalitu obrazového popisu, která šokuje povrchem věcnosti (potažmo tělesnosti), střídá úsilí o podchycení vnitřní proměny, jež se v autorovi, uvnitř, uskutečňuje jako živelný, dynamický, dosud neukončený proces. Role hada se transformuje.

Filip Kúrka 2020
Goats walking towards their destiny
olej na plátně 150 x 120 cm

Vzniká intuitivně volený obrazový soubor skládaný z milníků, rozcestníků a mement, jež odkazují ke stinným zkušenostem, které mají být vyplaveny napovrch, sdíleny a tím neutralizovány. Odtud emancipace od popisnosti a přesun k uvolněné imaginaci a symbolické naraci.

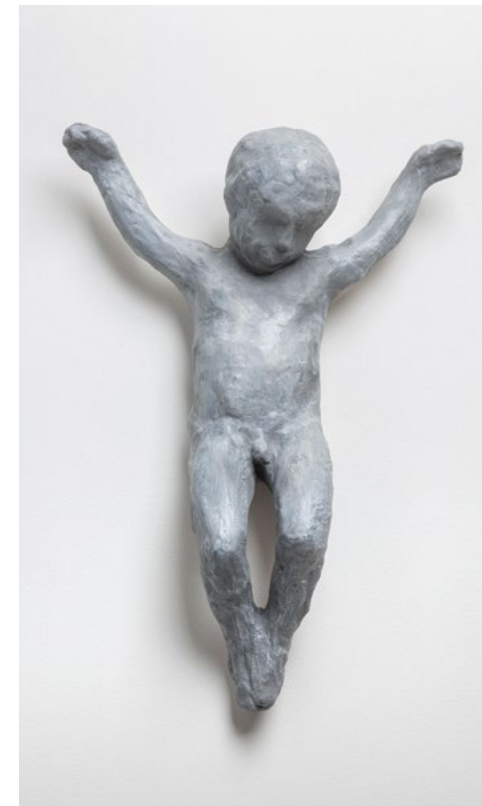
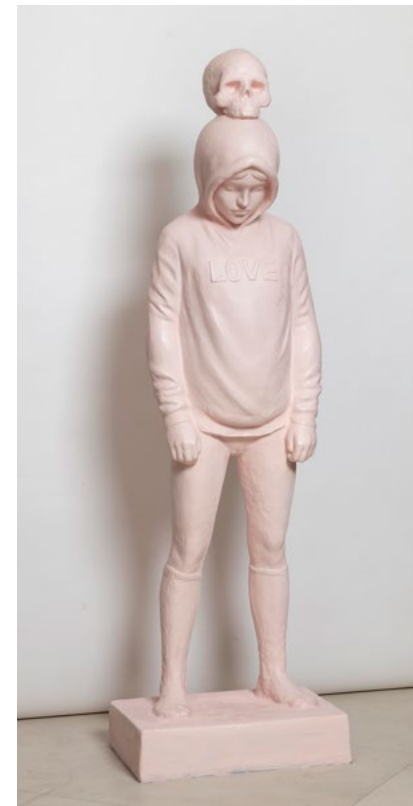

Filip Kúrka 2020
Birth and expulsion in one second
olej na plátně 200 x 160 cm

 Filip Kúrka
The Gates of Hell
olej na plátně 160 x 120 cm 2019

**Matouš
Háša**

Mladý sochař Matouš Háša zakládá svůj výraz na kontrastu mezi tradičním a současným. Podstatou je autorova nutková potřeba určitého aktivismu. Ten je čitelný už v záměrné ignoraci modernismu s jeho „totalitou formy“. ... Svá témata, kterými zpravidla reaguje na lokální a globální společenské a politické jevy, staví na „pozměněném chování“ staré, dobře známé a prověřené figury. Propůjčuje jí nová gesta a vkládá jí do rukou nové atributy.

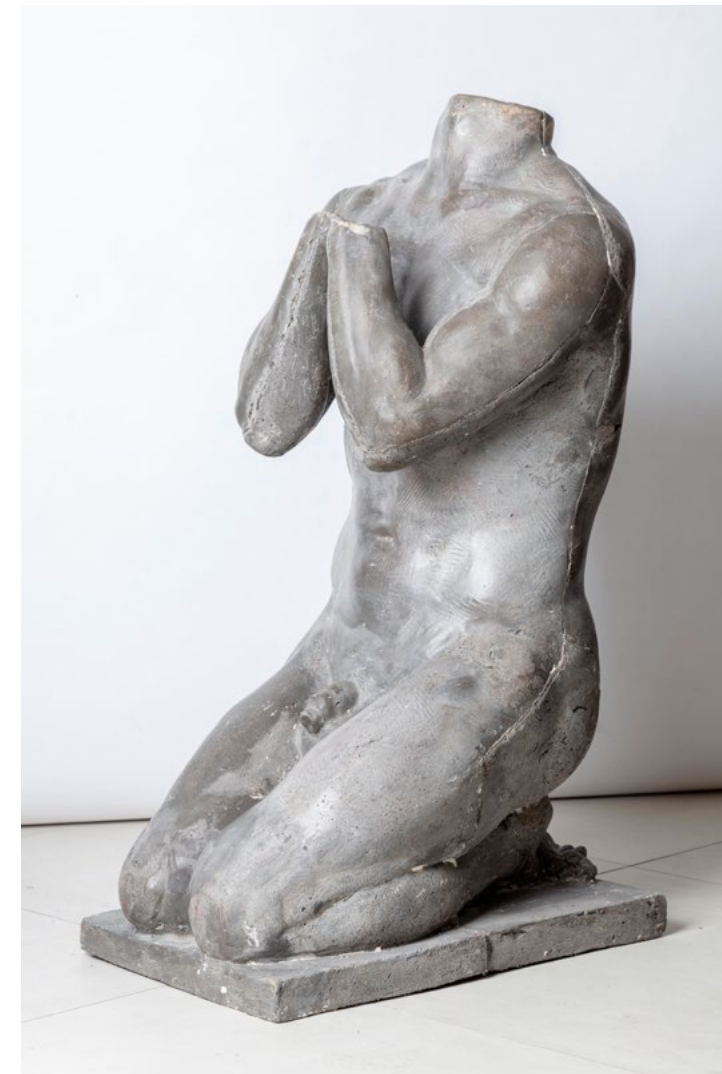

Matouš Háša
Dívka s lebkou
patinovaný sklobeton

2020

Vysílá svým dílem jasný signál, že temnota, násilí a krutost se mohou skrývat i v konstruování tzv. pokroku, pokud tento „pokrok“ nebude neustále kriticky sledován ve vztahu ke konkrétnímu jedinci, k jeho potřebám a proměnám.

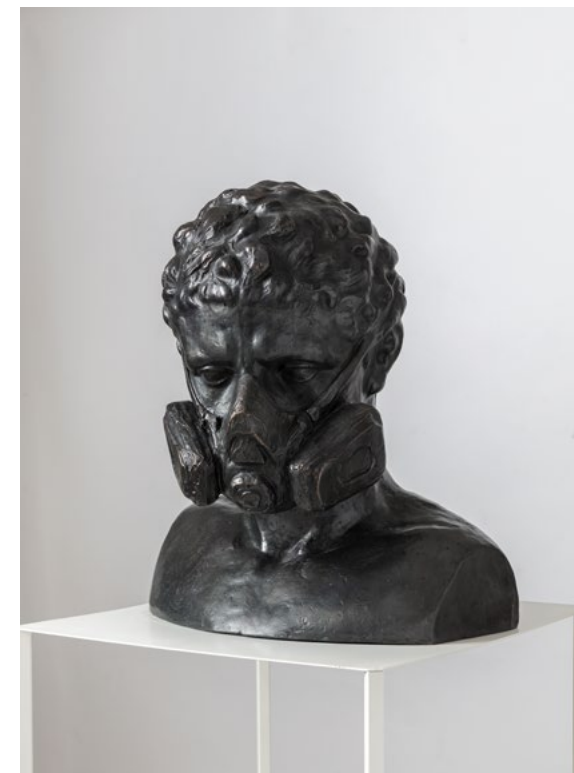
Autor uchovává a aktualizuje sféry vnímání, které prověřila tradice a zároveň projevuje ostrý nesouhlas s redukcí a popíráním této tradice ze strany nových technologií, sociální a politické instrumentalizace.

Gesto protestu je vždy navýsost
konkrétní. Demonstruje určitou konkrétní
emoci vycházející zpravidla z vnějšího
podráždění - šoku. Práce s šokem dobře
funguje ve spojení s tradičním výrazovým
aparátém figurální sochy.

STOPA
HADA

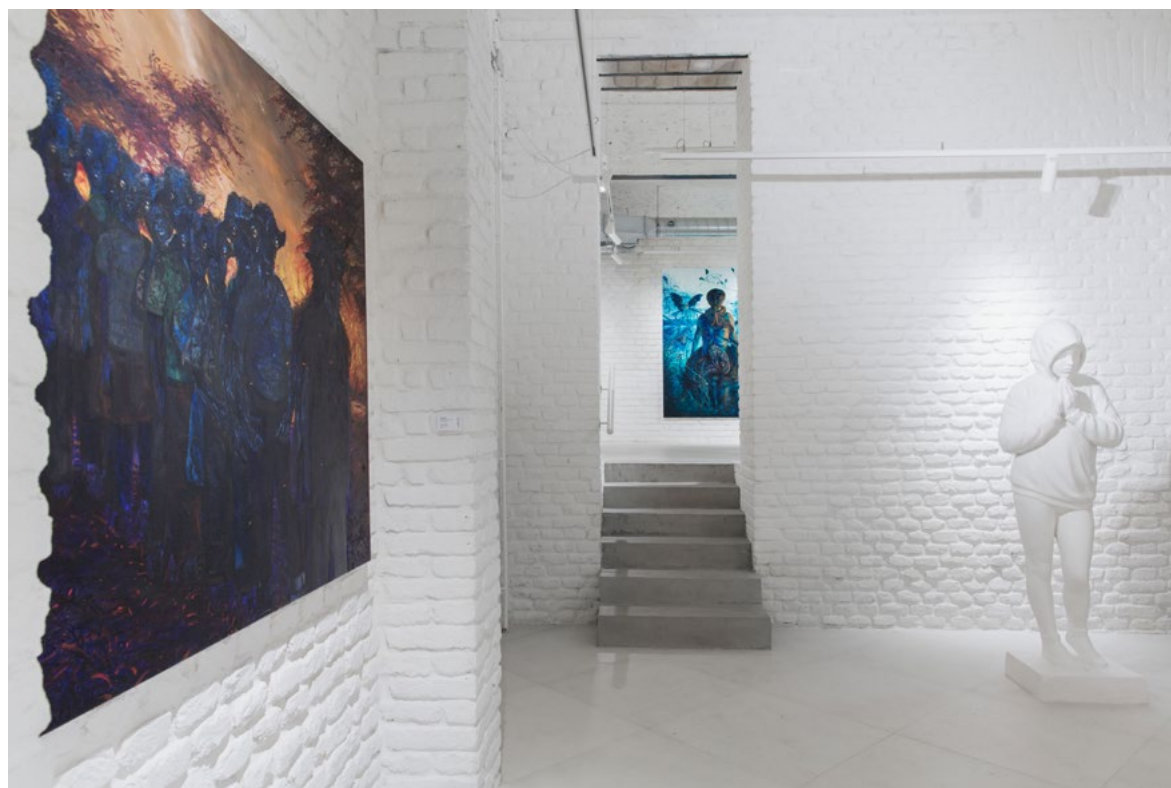

Výstava Stopa hada propojuje dva autorské světy mladých umělců. Výrazový svět malířství a sochařství. Zatímco pro malíře Filipa Kúrku je směrdatná tematizace „cesty“, ve smyslu teologicky podbarveného a sebezpytujícího poutnictví, pro sochaře Matouše Hášu jsou to impulzy a prvky aktivismu, které ovlivňují jeho vztah ke klasické figurální soše a její aktualizaci.

Výstavní projekt Stopa hada sleduje odvrácenou stranu zkušenosti. ... Jsou to „okamžiky nutnosti“, kterými na své „cestě“ prochází lidské vědomí, aby korigovalo předsudky a omyly, jež nejprve bezprostředně, často naivně, považuje za pravdu, poté reviduje jako „možnost pravdy“ a nakonec kriticky přehodnocuje na základě ověřování v praxi.

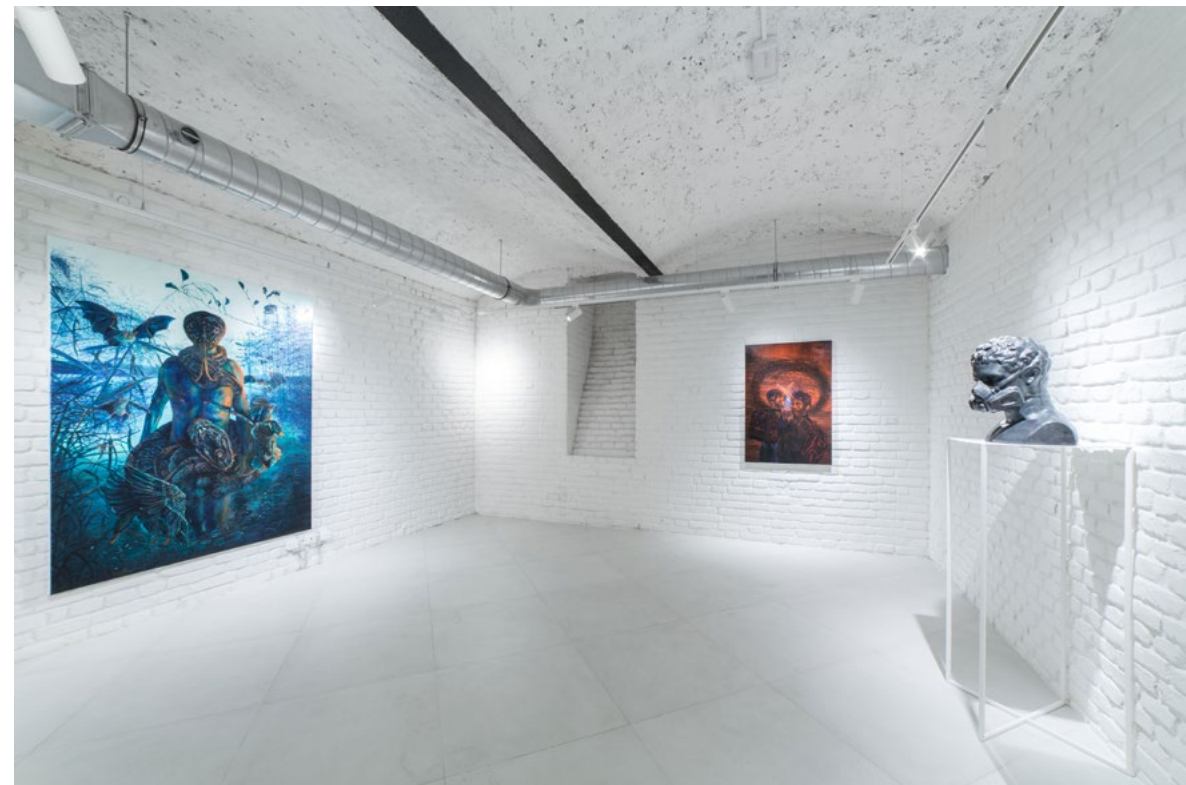

Podstatným aspektem tohoto „potmění“ je podprahová přítomnost mýtu v jeho historických a významových proměnách. Mýtus je tu vnímán jako prostupný obrys tradice, která se vždy vynoří v okamžiku krize. ... Zatímco je „obrys mýtu“ zachován, důraz je kladen na deklaraci jeho vnitřní proměny.

Umělecký výraz je nacházen v práci s určitým druhem nadčasové senzitivity. Nadčasové v tom smyslu, že se tato senzitivita nezřídka minulých zkušeností, které jsou uloženy v dílech umění (literatuře, výtvarném umění). Nejedná se tu však o tzv. „inspiraci“ minulostí, respektive jejím povrchem, nýbrž o vědomí určitých principů, které se ve formách minulosti symbolicky ukládají a které nelze redukovat a jednou provždy přemazat žádným kolektivně nastaveným mechanismem či jeho teoretickými deriváty.

Neexistuje univerzální návod, jak se ve světě chovat dobře. Respektive, neexistuje pro toho, kdo v nic nevěří. Tvorba dialekticky sjednocuje víru a skepsi, aby mohla postihnout mimo jiné i to, co stojí mimo ni samotnou a co svádí k nečinnosti. Konfrontace se stíny zkušenosti se v díle projevují jako jejich otisky.
Jako STOPY HADA.

Filip Kurka & Matouš Háša – Stopa hada

Katalog je vydán u příležitosti výstavy Stopa hada – Filip Kurka & Matouš Háša v The Chemistry Gallery, která se konala od 19. 6. do 7. 8. 2020
koncepte výstavy a katalogu: Petr Hájek
kurátor výstavy a text: Petr Vaňous
grafika výstavy a katalogu a koncepte katalogu: Kristýna Kulíková
produkce vernisáže: Jan Reindl
fotografie: Petr Kopal, Marcel Rozhoň

písmo: Suisse Int'l
papír: Gmund Colour mat 82 Liliac 44 300g / Munken Pure Rough 150 g
tisk: Indigo Print

Za finanční podporu katalogu děkujeme panu Robertovi Runtákoví

The Chemistry Gallery
Ovčenecká 17, Praha 7
www.thechemistry.cz

fb.com/ChemistryGallery
ig.com/thechemistrygallery